

Raadsvergadering : 22 september 2025

Voorstelnummer : Z-23-123216/D/25/375127

Onderwerp : **Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal**

Stadskanaal, 5 september 2025

Beslispunten

1. Het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal vast te stellen.
2. Het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal als kader te gebruiken voor de verdere uitwerking in programma's en projecten.
3. Het Toekomstperspectief te gebruiken als basis voor inzet van de Gemeente Stadskanaal voor Nij Begun en de verdere gesprekken met Rijk, provincie en stakeholders.

Aan de raad

Inleiding

Binnen het Masterplan Regiocentra werken de provincie Groningen en negen gemeenten samen aan het versterken van de leefbaarheid in kleine steden en kernen met een regionale functie. Dit gebeurt op fysiek, sociaal, economisch en volkshuisvestelijk vlak.

Na de afronding van Masterplan Regiocentra fase 1 in het voorjaar van 2024 is later dat jaar een start gemaakt met fase 2 en is voor het Masterplan Regiocentra een Regio Deal aangevraagd. De Regio Deal is toegekend en hiermee kunnen de eerste projecten voortvloeiend uit het masterplan worde gefinancierd.

Fase 2 betreft een meer gedetailleerdere uitwerking van het gebied zoals opgenomen in fase 1. Voor de gemeente Stadskanaal houdt dit in dat het centrum van Stadskanaal, centrum Musselkanaal, Dideldom en het lint tussen beide kernen als uit te werken gebieden zijn aangemerkt. Voor dit gebied is een toekomstperspectief opgesteld, aangevuld met een ontwikkelperspectief voor de komende 10 tot 15 jaar met een doorkijk tot 2050.

Voor het lokale traject van Stadskanaal werkt een consortium geleid door MINT architecten aan het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal voor Masterplan Regiocentra fase 2. Het consortium bestaat naast MINT verder uit Estheticon (planeconomie) en Complod (concepting). Daarnaast heeft Steenhuis Meurs een cultuurhistorisch onderzoek voor haar rekening genomen en PeetersenDaan het landschapsonderzoek.

In het kader van de participatie zijn werkateliers georganiseerd in januari, februari en maart 2025 zijn inwoners en organisaties en bedrijven gevraagd naar hun ideeën voor het Toekomstperspectief. Voor het traject rond Dideldom zijn separaat ook werkateliers georganiseerd in 2024 en zijn 1 op 1 gesprekken gevoerd met de ondernemers.

Op 11 juni 2025 is het concept Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal gepresenteerd tijdens een gemeentelijk symposium gehouden in het Theater Geert Teis. Deze bijeenkomst is door circa 300 mensen bezocht en kende een divers programma met onder andere een fietstocht langs de parels van Stadskanaal, een kanaalcollege over de cultuurhistorie van Stadskanaal en Musselkanaal en een fototentoonstelling. Ook konden bezoekers middels de zogenoemde Kn(o)alplaat aangeven wat mooi is en wat beter kan in Stadskanaal en Musselkanaal. De reacties hebben met name betrekking op de verdere concrete uitwerking en worden in dat proces meegenomen.

Op 23 juni 2025 heeft de gemeenteraad het concept Toekomstperspectief opiniërend behandeld. Daarbij zijn een aantal aanvullende aandachtspunten benoemd, zoals de verwerking van reacties uit het symposium en aanpassing van bepaalde formuleringen. In het nu voorliggende definitieve stuk zijn formuleringen aangepast, is het participatieproces omschreven en is een voorwoord en inleiding toegevoegd.

Parallel naast het lokale traject loopt het provinciale traject. Op 26 juni 2025 is tijdens het provinciale symposium het boek Masterplan Regiocentra fase 2 gepresenteerd. In dit boek zijn de lokale perspectieven van de 9 deelnemende gemeenten gebundeld. Het boek is op 26 juni gepresenteerd aan de minister van BZK.

Het Toekomstperspectief fungeert zo als visitekaartje van de gemeente Stadskanaal richting provincie en Rijk en sluit aan op bredere agenda's zoals Nij Begun en de Economische Agenda, waaruit middelen voor uitvoering beschikbaar worden gesteld. Voor de deelnemende regiokernen is een vooruitblik op de inzet binnen Masterplan Regiocentra fase 2 in het provinciale boek opgenomen.

Hoewel de omgevingsvisie nog in concept is, zijn de kaders en uitgangspunten daarvan al als leidraad gebruikt voor het opstellen van het Toekomstperspectief. Dit perspectief vormt daarmee een eerste concretisering van de omgevingsvisie. De uitwerking van het toekomstperspectief, in 2026 en verder, zal indien nodig via een wijziging van de tegen die tijd vastgestelde omgevingsvisie plaatsvinden en vervolgens in een omgevingsprogramma of in een wijziging van het omgevingsplan.

Het Toekomstperspectief wordt hierbij ter vaststelling aan de raad voorgelegd als kader voor toekomstige uitwerking in programma's en projecten.

Beoogd effect

1. Het verbeteren van de brede welvaart in Gemeente Stadskanaal.
2. Het versterken van de centrumfunctie van Stadskanaal en Musselkanaal voor de regio
3. Het creëren van een toekomstbestendige ruimtelijke structuur

Argumenten

1.1 Door het vaststellen van het Toekomstperspectief blijft de gemeente Stadskanaal aangehaakt bij de volgende fase van het Masterplan Regiocentra

Door het Toekomstperspectief vast te stellen is er een inhoudelijke basis om als gemeente te blijven participeren in het Masterplan Regiocentra, dat onderdeel is van de in maart 2024 gepresenteerde Economische Agenda. Binnen deze agenda is € 180 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het masterplan. Door het Toekomstperspectief nu vast te stellen en de bijbehorende ontwikkelstrategie te onderschrijven, vergroot de gemeente de kans op een bijdrage uit dit budget en de economisch en sociale agenda.

1.2 Het Toekomstperspectief levert een bijdrage aan het actief verbeteren van de brede welvaart van de inwoners

Het Toekomstperspectief richt zich op thema's als wonen, bereikbaarheid, economische ontwikkeling, leefomgeving en klimaatadaptatie. Daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de brede welvaart in zowel Stadskanaal als Musselkanaal en de omliggende dorpen en kernen. Vaststelling door de raad is nodig om vervolgstappen richting uitwerking in programma's en projecten mogelijk te maken.

2.1 De gestelde kader zorgen voor richting bij de uitwerking in programma's en projecten

Met het Toekomstperspectief hebben we een kader dat met de ontwikkelprincipes en 'Knoalster vuistregels' handvatten geeft voor ontwikkelingen in de komende 10 tot 15 jaar met een doorkijk tot 2050. Het biedt concrete uitgangspunten voor toekomstige ontwikkelingen in onze gemeente op fysiek-economisch terrein. Er kan vervolg aan worden gegeven door de nadere uitwerking in programma's en projecten. Voor deze nadere uitwerking worden per programma of project aparte raadsbesluiten genomen. De juridische borging vindt plaats middels het verwerken van een uitgewerkt programma of project in het omgevingsplan.

3.1 Met het Toekomstperspectief laat de gemeente Stadskanaal haar ambities zien en geeft deze concreet vorm

Het Toekomstperspectief biedt ontwikkelrichtingen voor de komende 10 tot 15 jaar met een doorkijk naar 2050. Daarmee hebben we bij toekomstige gesprekken met Rijk en Provincie over bijvoorbeeld subsidies, fondsen of programma's al concrete denkrichtingen voor plannen en aanvragen. Dit geldt ook voor Nij Begun. In de Economische Agenda van Nij Begun is een bedrag van € 180 miljoen opgenomen voor de uitvoering van Masterplan Regiocentra. Om op termijn in aanmerking te kunnen komen voor een bijdrage hieruit is het belangrijk om als gemeente Stadskanaal te blijven participeren in het provinciale traject van Masterplan Regiocentra en daarvoor het Toekomstperspectief op dit moment te omarmen.

3.2 Door het Toekomstperspectief als inzet te gebruiken beschikken we over een basis voor de uitvoering van Regio Deal regiocentra voor de gemeente Stadskanaal

Op 15 februari 2024 heeft het ministerie het voorstel geselecteerd voor een Regio Deal Regiocentra en een bijdrage gereserveerd van € 20 miljoen, uitgaand van vijftig procent cofinanciering door provincie en gemeenten. In overleg tussen provincie en gemeenten is afgesproken dat voor de verdeling van de middelen de verdeelsleutel wordt aangehouden van iedere kern hetzelfde bedrag. Dat betekent 20 miljoen minus uitvoerings- en programmamiddelen (€ 0,6 miljoen) gedeeld door 11. Voor de gemeente Stadskanaal betekent dit, dat we 1/11 deel ontvangen van € 1,76 miljoen. De definitieve toekenning van de Regio Deal middelen per kern gebeurt op basis van integrale perspectieven in het voorjaar van 2025. Met het vaststellen van het toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal zet de gemeente Stadskanaal een stap richting de toekenning van de middelen. Via een separaat collegevoorstel in het najaar van 2025 wordt de Regio Deal Regiocentra verder uitgewerkt.

Aanpak/uitvoering/voortgang

Op 22 september 2025 vindt de beoogde vaststelling van het Toekomstperspectief en ontwikkelstrategie plaats door de gemeenteraad. Na het vaststellen van het Toekomstperspectief en ontwikkelstrategie wordt gestart met de uitwerking van de verdiepende programma's en daaropvolgend de projecten. In deze programma's, plannen en projecten wordt toegewerkt naar de concretere uitwerking. De uitwerking vindt plaats met betrokken inwoners, ondernemers en overige stakeholders.

Na de zomer van 2025 start in provinciaal verband Masterplan Regiocentra fase 3. Deze fase richt zich op de verdere regionale samenwerking met tot doel het versterken van de regiocentra. Ook in het vervolg worden inwoners, ondernemers, onderwijs en andere betrokken stakeholders actief betrokken.

Over het besluit wordt op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd.

Communicatie

Na besluitvorming wordt over het besluit op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd. Daarnaast wordt een bericht geplaatst op de gemeentepagina van de Kanaalstreek en op de gemeentelijke website.

Juridische consequenties

Het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal is een richtinggevend document zonder juridische binding voor derden. Bij de vaststelling worden geen rechten of plichten gecreëerd voor derden. Juridische binding kan wel ontstaan bij toekomstige uitwerkingen in concrete programma's of projecten, waarvoor per geval afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden, inclusief juridische procedures en kaders en uiteindelijk de verwerking in het omgevingsplan. Uit eventuele subsidietrajecten of interbestuurlijke afspraken kunnen op termijn juridische verplichtingen voortvloeien.

Daarnaast is het toekomstperspectief verdiepend op de nog vast te stellen concept omgevingsvisie voor de gemeente Stadskanaal. Zodra de omgevingsvisie vastgesteld is, worden op onderdelen de juridische kaders voor het Toekomstperspectief ook vastgesteld. Daarnaast kunnen de in de omgevingsvisie vastgelegde uitgangspunten mede bepalend zijn voor de juridische kaders waarbinnen toekomstige uitwerkingen van het Toekomstperspectief zullen plaatsvinden.

Kosten, baten, dekking en subsidies

In de Economische Agenda van Nij Begun is een bedrag van 180 miljoen opgenomen voor de uitvoering van Masterplan Regiocentra.

Daarnaast is er in 2024 een Regio Deal Regiocentra tussen Rijk, provincie Groningen en de 9 Groninger gemeenten gesloten. De Regio Deal bevat € 20 miljoen subsidie aangevuld met € 20 miljoen cofinanciering door de provincie Groningen en de 9 deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Stadskanaal is € 1,76 miljoen beschikbaar aan subsidie, overeenkomstig levert de gemeente Stadskanaal € 1,76 miljoen aan cofinanciering. De cofinanciering wordt gedekt uit bestaande projecten zoals opgenomen in de begroting.

Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties. Bij vervolg in uitwerking in programma's en projecten heeft dit wel financiële consequenties. Per projectbesluit en onder de Regiodeal wordt dit nader uitgewerkt en separaat aangeboden.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR

N.v.t.

Bijlagen

1. Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

De raad van de gemeente Stadskanaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 september 2025, nr. Z-23-123216/D/25/375127;

b e s l u i t :

1. Het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal vast te stellen.
2. Het Toekomstperspectief Stadskanaal Musselkanaal als kader te gebruiken voor de verdere uitwerking in programma's en projecten.
3. Het Toekomstperspectief te gebruiken als basis voor inzet van de Gemeente Stadskanaal voor Nij Begun en de verdere gesprekken met Rijk, provincie en stakeholders.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 september 2025.

De raad

mevrouw W.J. Onrust
raadsgriffier